

Ο ρόλος του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) στην επανεκκίνηση της οικονομίας και στην ανάπτυξη των Κυπριακών επιχειρήσεων

Του Νίκου Τρυπάτσα, Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή του ΧΑΚ

Όλη η ανθρωπότητα διέρχεται την περίοδο αυτή μέσα από πρωτόγνωρες συνθήκες λόγω της έξαρσης της εξάπλωσης του νέου Κορονοϊού Covid 19, που με τραγικό τρόπο έχει πρόσφατα επιφέρει καταστροφικές συνέπειες και κυρίως την απώλεια χιλιάδων συνανθρώπων μας. Τεράστιες είναι και οι ζημιές στο οικονομικό παγκόσμιο περιβάλλον.

Οι Αγορές παγκόσμια, ως επίσης και οι επιχειρήσεις, έχουν επίσης σχεδόν στο σύνολο τους, επηρεαστεί σε πολύ δυσμενές επίπεδο. Οι χρηματιστηριακές αγορές στις ανεπτυγμένες χώρες είναι βαρόμετρο για τις οικονομίες ευρύτερα. Είναι δε ιδιαίτερα ευαίσθητες σε νέες εξελίξεις που προκύπτουν, τόσο σε εταιρικό, ως επίσης και σε μακροοικονομικό επίπεδο, προεξοφλώντας τις κατευθύνσεις που θα λάβουν οι επιχειρήσεις και οι οικονομίες. Για να αποτυπωθεί η ιδιαίτερη σημασία των Αγορών, αρκεί μόνο μεταξύ άλλων να σημειώσουμε ότι τα μάτια όλων είναι πάντοτε στραμμένα στην πορεία των αγορών, ειδικά σε περιόδους όπου συμβαίνουν δυσμενή γεγονότα, με τελευταίο παράδειγμα την εξάπλωση του Covid 19. Επιπλέον οι Αγορές, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να λειτουργούν αδιάλειπτα και απρόσκοπτα και σε περιόδους κρίσεων, δεικνύοντας με τον τρόπο αυτό τη σημασία που έχουν στην οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Αντίστοιχα και το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), αξιοποιώντας την τεχνολογική δυνατότητα και την ανεπτυγμένη υποδομή του, λειτούργησε αδιάλειπτα από την πρώτη ημέρα έξαρσης της ασθένειας και επιβολής των περιοριστικών μέτρων. Μεγάλο μέρος του προσωπικού του Οργανισμού μας, λειτούργησε με πλήρη επιτυχία εξ' αποστάσεως από τα σπίτια τους, όπως και η πλειοψηφία των συντελεστών της αγοράς (Μέλη- χρηματιστηριακά γραφεία, Θεματοφύλακες), διασφαλίζοντας την ομαλή λειτουργία και τη συνέχεια λειτουργίας της Αγοράς, στις πρωτόγνωρες αυτές συνθήκες.

Αριθμός εισηγμένων εταιρειών στο ΧΑΚ, με δραστηριότητες σε διάφορους τομείς, επηρεάστηκαν ως πρόσφατα ανακοίνωσαν δυσμενώς από τη μεγάλη αυτή κρίση. Αναφέροντας τα μέτρα που λαμβάνει η Κυβέρνηση και η Πολιτεία ευρύτερα για περιορισμό των επιπτώσεων προς στήριξη πολιτών και των επιχειρήσεων που επηρεάστηκαν, σημειώνεται ότι και η χρηματιστηριακή αγορά, θα μπορούσε να συμβάλει θετικά προς την κατεύθυνση αυτή. Οι Αγορές συνιστούν παγκόσμια, βασικότατους μοχλούς ανάπτυξης των επιχειρήσεων, παρέχοντας μεταξύ άλλων πλεονεκτημάτων και χαρακτηριστικών σε διαφανή πλαίσια, την ευχέρεια άντλησης απαραίτητων κεφαλαίων προς ανάπτυξη και μηχανισμούς διαμόρφωσης τιμών των εισηγμένων αξιών, μέσα σε ένα πλαίσιο αυξημένης ρευστότητας.

Το ΧΑΚ, που λειτουργεί στα καθορισμένα από τις Ευρωπαϊκές πλαίσια και βρίσκεται υπό πλήρη εποπτεία από τις Κυπριακές Αρχές, διαθέτει διάφορες Αγορές, προϊόντα και υπηρεσίες, για να μπορεί να εξυπηρετεί αντίστοιχες εταιρικές στρατηγικές επιλογές. Πέραν της παραδοσιακής Αγοράς του, δηλαδή της Ρυθμιζόμενης Αγοράς και των κατηγοριών της (Κύρια και Παράλληλη Αγορά), το ΧΑΚ λειτουργεί και τη ΝΕΑ Αγορά του, ως πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης, βάσει των καθορισμένων ευρωπαϊκών πλαισίων. Οι Αγορές αυτές, προσφέρονται για να ικανοποιήσουν ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών στρατηγικών επιλογών των επιχειρήσεων, σε ανταγωνιστικό κόστος, ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Αξιόλογες μεγάλες Κυπριακές επιχειρήσεις, μικρές αλλά δυναμικές εταιρείες, νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups), επιχειρήσεις συγκεκριμένων μεγάλων έργων, έργων υποδομής και δημοσίου συμφέροντος, καθώς και ημικρατικοί οργανισμοί, θα μπορούσαν να βρουν το δρόμο ανάπτυξης τους μέσω του ΧΑΚ. Προσδίδοντας την ανάλογη προστιθέμενη αξία στις Αγορές, αναφέρεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προ κρίσης, κατάρτισε στρατηγικά πλάνα για να ωθήσει τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές για να στραφούν εκτενέστερα προς τις Αγορές (συγκεκριμένη αναφορά γίνεται στις πρωτοβουλίες του capital market union, crowdfunding, κτλ), στοχεύοντας να υπάρξουν αντίστοιχα αποτελέσματα συγκρινόμενα με το παράδειγμα των ΗΠΑ, όπου η συμμετοχή στις αγορές, είναι σαφώς κατά πολύ πιο αυξημένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σημειώνω ότι στο Κυπριακό Χρηματιστήριο οι επιχειρήσεις μπορούν να εκδώσουν διάφορα προϊόντα. Πέραν της «παραδοσιακής» επιλογής της εισαγωγής μετοχών, αναφέρεται και αυτή των εταιρικών ομολόγων. Σχετικά πρόσφατα, με πρωτοβουλία του ΧΑΚ, έχει μειωθεί το ποσοστό της έκτακτης αμυντικής εισφοράς που καταβάλλεται σε τόκο που παραχωρείται στα εταιρικά ομόλογα (από το 30% στο 3% για φυσικά πρόσωπα και ταμεία προνοίας), ενώ προωθείται και τροποποιητικό νομοσχέδιο για να καλύψει αντίστοιχα τις περιπτώσεις νομικών προσώπων και ταμείων

συντάξεως που επενδύουν σε αυτά. Το εργαλείο των εταιρικών ομολόγων, ως προϊόν, έλαβε τεράστια ανάπτυξη διεθνώς και θα πρέπει και οι Κύπριοι επιχειρηματίες να το εξετάσουν, ώστε σταδιακά αυτό να λάβει την αντίστοιχη ανάπτυξη.

Το Χρηματιστήριο υπέβαλε εισηγήσεις για παραχώρηση φορολογικών κινήτρων προς επιχειρήσεις και επενδυτές, με στόχο να ενθαρρυνθεί η εισαγωγή νέων εταιρειών στο ΧΑΚ. Μπορεί να προκύψουν πολλά και σημαντικά οφέλη από την εισαγωγή στο ΧΑΚ αξιόλογων νέων εταιρειών που τώρα είναι εκτός της αγοράς, εάν αυτές αξιοποιήσουν κατάλληλα τη σχετική προοπτική. Ταυτόχρονα, μέσω του ΧΑΚ μπορούν να δοθούν αξιόλογες πρόσθετες επιλογές στους επενδυτές και αναμφίβολα θα υποβοηθηθεί ο περαιτέρω εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης στις επιχειρήσεις.

Την περίοδο αυτή, για περιορισμό των συνεπειών του Covid 19, προωθείται η επίσπευση αιτήσεων στον τομέα της πολιτογράφησης διεθνών επενδυτών. Η αγορά του ΧΑΚ ήδη προσφέρεται ως επιτρεπτή επιλογή στα πλαίσια του σχεδίου αυτού, για ένα μέγιστο ποσό μέχρι Ευρώ 200.000 ανά επενδυτή, κάτι που είναι ενδεδειγμένο να διευρυνθεί. Η Αγορά του ΧΑΚ λειτουργεί με πλήρη διαφανή κριτήρια και οι επενδύσεις σ' αυτήν γίνονται, αφού προηγηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι από επαγγελματίες, οι οποίοι με τη σειρά τους ελέγχονται αυστηρά από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Επίσης οι αγορές του ΧΑΚ, ως προαναφέρθηκαν και ειδικά η ΝΕΑ αγορά του ΧΑΚ (για την οποία την περίοδο αυτή δρομολογείται η εγγραφή της ως Αγορά Ανάπτυξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων βάσει σχετικής Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας), μπορούν με συγκεκριμένη πρόβλεψη, να υπαχθούν ρητά ως προτεινόμενες επιτρεπτές επιλογές στους Κανονισμούς για την Πολιτογράφηση, με όλα τα αναγκαία οφέλη που θα προκύψουν.

Πρόσθετα, αναφέρω ότι στο ΧΑΚ, έχουν γίνει μελέτες και προσπάθειες εξειδικευμένα, για ανάπτυξη της Αγοράς των Ναυτιλιακών Ομολόγων και γενικά για την περαιτέρω ενίσχυση του σημαντικού αυτού τομέα της οικονομίας. Στον τομέα των Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων (Funds), το ΧΑΚ παρέχει ήδη τη δυνατότητα εισαγωγής τους στο ΧΑΚ. Ακόμη, θα ήταν παράλειψη να μην γίνει αναφορά ότι το ΧΑΚ, πρωτοπορώντας, παρέχει ήδη συγκροτημένα σε ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα χρήσης της ηλεκτρονικής υπογραφής για τις δραστηριότητές τους, ενώ το ίδιο έχει δραστηριοποιηθεί, σε θέματα υπηρεσιών αλλά και επενδυτικά, και στον τομέα της Ενέργειας.

Συνοψίζοντας, αναφέρεται ότι ως είναι εμφανές, το ΧΑΚ, μέσω και του στρατηγικού σχεδιασμού του Συμβουλίου του, ανταποκρινόμενο πλήρως στις νέες συνθήκες, προσαρμόζει διαρκώς τις Αγορές, προϊόντα και

υπηρεσίες του, για να εξυπηρετεί τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των συντελεστών της Αγοράς. Είναι δε πάντα θετικό στη λήψη εισηγήσεων από την αγορά, για να βελτιώνει συνεχώς τις υπηρεσίες του. Στα πλαίσια αυτά, απευθύνεται πρόσκληση προς τους επιχειρηματίες, για να στηρίξουν την προσπάθεια αυτή και να μελετήσουν προσεκτικότερα, την προοπτική που διανοίγεται, μέσω του ΧΑΚ. Επίσης, θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές, καθώς και οι διαχειριστές κεφαλαίων, λαμβάνοντας πάντοτε προηγουμένως τις απαραίτητες συμβουλές από τους δια νόμου εγκεκριμένους επενδυτικούς συμβούλους, θα πρέπει να εντάξουν ενεργά και τα προϊόντα του ΧΑΚ, στον επενδυτικό τους χάρτη. Η στήριξη όλων στην αγορά και στις επιχειρήσεις μας, θα ωθήσει αναμφίβολα στην επιτυχία της γενικότερης προσπάθειας για επαναφορά στην οικονομική κανονικότητα, στη σταθερότητα και στην οικονομική ανάπτυξη.